

Oponentský posudek diplomové práce Radky Kožárové

Čarodějnictví a inkvizice v literárním a historickém kontextu „El Cróton“

Středověká témata nejsou ve studentských pracích příliš častá a Radka Kožárová si navíc vybrala dílo, které je – troufám si říci – pro většinu publika zcela neznámé a jeho autor rovněž.

Cristóbal Villalón je spjat s událostmi a atmosférou 16. století – tedy s humanismem, učením Erasma Rotterdamského, kritikou církve, i inkvizicí a čarodějnickými procesy.

Autorka nazvala svou práci „Čarodějnictví a inkvizice v literárním a historickém kontextu El Cróton“ a takto vytyčený směr dodržela. Práce je více studií o době, v níž dílo vzniklo, o různých fenoménech a vzorech, které se k němu vážou, než o samotném textu. Postrádala jsem zevrubnější analýzu díla, což je ale asi dáno skrovnou sekundární literaturou (o čemž se autorka zmiňuje v úvodu) i obtížností textu. Vzhledem k neznámosti díla by čtenář jistě uvítal stručné ale přehledné představení díla (téma, postavy, apod.), aby se lépe orientoval v jednotlivých odkazech v průběhu práce.

Radka Kožárová postupuje od historického kontextu přes pojednání o magii a čarodějnictví ve středověku k El Crótonu. Dílo se snaží zařadit žánrově a nabízí zajímavý exkurs k Erasmovi a *Chvále bláznivosti* a k Lúkianovi a menipejské satíře – zde by mohly být některé pojmy definovány.

Za zdařilé považuji zpracování otázek magie a metamorfózy či pověřivosti. Autorka ukazuje na společensko-kritickou i literární polohu těchto fenoménů a vlastně dokládá, že jsou od sebe tyto polohy neoddelitelné.

Významné je i téma cenzury a toho, jak rytířské a jiné romány byly trnem v oku určitým institucím (viz zákaz vývozu výpravné prózy do Nového světa). O románu jako žánru, který vyžaduje a miluje svobodu, a proto se ho každý totalitní režim či instituce snaží zlikvidovat či alespoň ovládnout, uvažují spisovatelé napříč stoletími a kontinenty (můžeme zmínit třeba Milana Kunderu či Maria Vargase Llosu).

Autorka dochází k závěru, že Villalónovo dílo mohlo být ve své době známé jen malému okruhu lidí, neboť kvůli ostré kritice nemělo šanci získat povolení k tisku. Svým různorodým obsahem s řadou fantastických prvků je však určitě zajímavé. Dále se R. Kožárová domnívá, že čarodějnice jsou v El Cróton spíše elementem literárním, než reálný. Škoda, že tato myšlenka v závěru poněkud zaniká, určitě by zasloužila podrobnější zpracování.

Radce Kožárové se však navzdory obtížnosti tématu podařilo nabídnout ucelené panorama společenské, náboženské, kulturní a konkrétně literární situace v 16. století, aniž by to působilo pouze popisně; to považuju za velký klad předložené práce.

Pokud jde o formální a jazykovou stránku práce, autorka dobře pracuje se sekundární literaturou a vyjadřuje se přesně a vyzrálé (několik gramatických a stylistických chyb se objeví v každém textu); snad bych jen uvítala překlady titulů zmíněných děl do češtiny (např. str. 21).

Radka Kožárová se nezalekla obtížného tématu a z práce je znát osobní zaujetí a zájem. Proto práci přes některé dílčí připomínky doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.